

Att vara företagare är ett mentalt tillstånd

Rubriken är ett citat av Raimo Luoma. Vem är då det? Han är jurist och har varit företagare och advokat, och leder för tillfället regeringen Vanhanens företagarpolitiska program vid handels- och industriministeriet. Programmets innehåll godkändes av statsrådet på hösten. Avsikten är varken mer eller mindre än att skapa verksamhetsramar som gör det lättare att grunda företag och som främjar deras tillväxt och internationalisering. På så sätt skall man säkra en stabil utveckling av verksamhetsmöjligheterna som också kan förutsägas på lång sikt. Finland skall lyftas upp på toppländernas nivå när det gäller förutsättningarna för företagsamhet. Enligt dokumentet skall man garantera marknadsekonomins funktion, eftersom företagarnas och företagens betydelse som skapare av ekonomisk tillväxt och sysselsättning kommer att öka i det finländska samhället.

Jag vill här lyfta fram några delområden i företagarprogrammet:

— Medborgarnas färdigheter att bli företagare om de vill skall förbättras genom att man ökar företagarutbildningen och genom att öka kunskapen om affärsverksamhet. Meningen är att företagarskap skall bli mera lockande som karriärval. Detta kommer att ske inom hela skolsystemet.

— Vid lagberedning skall en målsättning vara att främja företagsamhet.

— När man förnyar konkurrenslagstiftningen skall man försäkra sig om att företagsverksamhetens behov blir beaktade.

— Tillsammans med Kommunförbundet skall man grunda en rådgivning som skall främja den offentliga sektorns beredskap att utnyttja privatsektorn vid produktion av offentliga tjänster.

— Behovet att utveckla företagarnas socialskydd skall utredas. Man skall speciellt eftersträva att sänka tröskeln till företagarskap.

— Man skall starta en utredning av de privata serviceföretagens roll som producenter av offentliga tjänster.

Det skall bli lättare för små arbetsgivare att redovisa arbetsgivaravgifter. Det är en efterlängtd reform. Ett betalningssystem som fungerar via Internet kommer att finnas tillgängligt under det år som börjat. Den avgiftsfria Palkka.fi-tjänsten är avsedd för små arbetsgivare, t.ex. små företag och hushåll med 1–5 anställda. Man kommer i

fortsättningen att kunna sköta alla betalningar och alla nödvändiga anmälningar till skattemyndigheter och försäkringsbolag på samma ställe. Tjänsten öppnas i slutet av året på adressen www.palkka.fi.

Regeringens målsättning låter bra, och den tilltalar säkert också de tandläkare som är företagare. Man får bara hoppas att företagsamheten får stöd också på annat håll än inom handels- och industriministeriet. Vid social- och hälsovårdsministeriet och inom Stakes har man på senare tid nämnt företagarskap inom hälsovården i positiva sammanhang närmast bara då det gällt omvårdnad av typ hemsjukvård o.dyl.

Intervjun med omvårdnadsminister Liisa Hyssälä i december nådde tidningarnas paradsidor under rubriker som "Läkare som företagare vid hälsocentralerna". För att avhjälpa läkarbristen har ministeriet planerat en modell som skulle göra det möjligt för läkarna att arbeta som företagare vid hälsocentralerna och utnyttja kommunens utrymmen och apparatur. Samma dag som intervjun publicerades var ministern också gäst hos Tandläkarförbundets fullmäktige. Där konstaterade hon att denna ena detalj hade fått oproportionerligt stor publicitet i jämförelse med övriga utvecklingsplaner. Ministern förespråkade klart den nuvarande tudelade modellen inom tandvården och en utveckling av dess finansiering. Det åstadkom förstås ett godkännande mumlande bland de församlade delegaterna.

Inom munhälsovården är det just nu allra viktigast att stöda och utveckla de existerande produktionsmodellerna. Också företagarskapet stöds nu bäst på företagarens egen mottagning. Hälsocentralerna måste ännu mera beslutamt än förr satsa på att personalen orkar med sitt arbete. Ändringar i rutinerna och organisationsreformer medför i allmänhet också en osäkerhet som kommunerna inte nu har råd med.

Det måste i alla fall finnas en beredskap att utreda och bedöma nya och alternativa sätt att organisera servicen. Detta är frågor som med säkerhet kommer att tas upp när Tandläkarförbundets nya fullmäktige och nya styrelse sammanträder nu i januari.

MATTI PÖYRY